

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Adóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 90. szám.

Nagy-Várad.

Szombat, 1913. április 19.

SZERB BOJKOTT.

(K. Ö.) A szerbek mindenképpen belénk akarnak kötni. Ha nem tudnak velünk fegyveres háborúba keveredni, gazdasági háborút csinálnak. Belgrádban összejöttek a kereskedelmi érdekeltségek és kimondták, hogy bojkottálni fogják a magyar és osztrák árut, mert kizárólagosan Magyarország és Ausztria az oka, hogy jogos aspirációikhoz nem jutnak hozzá.

A gazdasági háborúnak a jelentőségét az egymás ellen gazdasági háborút folytató országok kereskedelmi forgalma adja meg. Az 1911-ik évi külkereskedelmi forgalom adatai szerint Magyarország és Ausztria bevitt Szerbiába 40 millió korona értékű árut. Részesedésünk Szerbia összes behozatalában 41 százalék. Ezzel szemben behoztunk Szerbiából 42,6 millió korona értékű árut, ami Szerbia kivitelének 41 százalékát teszi ki. A külkereskedelmi forgalom adatai azonban igazi jelentőséget akkor nyernek, ha a kivitt és behozott áruk minőségét tekintjük. Kivittünk Szerbiába pamutszöveteket, pamutfonalakat, gépeket, nyers vasat és vaslevegőt, bőrárut, ruházatot. Behoztuk búzát, rozsot, árpat, tengerit, szilvát és szilvaizt, baromfit, marhahúst, sertéshúst, juh- és kecskebőröket. Amit tehát kiviszünk, az ipari termék, amit behozunk, nyerstermény.

Magyarország szempontjából tehát a következőképpen alakul ki a helyzet.

A kivitelben Ausztria van érdekelve, mert iparcikkeinek egy részét Szerbiában elhelyezheti. A behozatalban Ausztria van érdekelve,

mert a Szerbiából behozott nyersáru nyomja Magyarországot nyerstermelésének értékét. Magyarország mint szomszédos állam pusztán a határforgalomban van érdekelve és abból a szempontból, mivel az agrárpolitika tétele az agrárvédelem fenntartása mellett a teljes elzárkózás kiküszöbölése. Egy esetleges vámháborúnál tehát érdekelve van Ausztria, mely ugy a kivitelben, mint a behozatalban sérelmet szenved. Érdekelve van Szerbia is, mely 42,6 millió korona értékű árut hoz be a közös vámterületre. Már pedig Szerbia szempontjából egész más elbírálás alá esik az a 41 százalékos kereskedelmi forgalom, mit a közös vámterülettel lebonyolít, mint az a 41 százalék, melyben a közös vámterület a szerb bevitelben részesedik. A közös vámterület külkereskedelmi forgalmában a 40 millió korona pótolható veszteség, Szerbiára a 42,6 millió korona elvesztése gazdasági krízist jelent. Magyarország a szerbiai kivitelben alig van érdekelve. Összes kivitelünk 7—8 millió korona. Ugylátszik nem is törődünk vele, mivel pl. fejlett gépiparunk dacára Szerbiában a németgépipar foglalja el az első helyet.

A Szerbiával való áru forgalom tehát osztrák érdeket képez. Miniket is azonban annyiban érdekel, mivel mi Ausztriával közös vámterületet alkotunk. És amennyiben a szerbek tényleg bojkottálnák a magyar és osztrák árut, az utóbbi Magyarországon keres elhelyezést, ami ismét a lassan fejlődő magyar iparnak van hátrányára.

A gazdasági háborúk rossz dolgok és el kell kerülnünk még akkor is, ha kis államokról van a

szó. Ha azonban bekövetkezik, akkor sem kell különös felfordulástól tartanunk. Nekünk legkevésbé.

Szerbia magatartásának azonban mélyen fekvő okai vannak. Jól tudja, hogy gazdasági háború esetén a rövidebbet Szerbia huzza. Mégis kiköt velünk, mert a közös vámterületen belül hatalmas szövetségesei vannak. A külügyi hivatal szócsövei kezdték hirdetni, hogy Szerbiával kötött kereskedelmi szerződést revízió alá kell venni és pedig abban az értelemben, hogy Szerbia velünk szemben szabadabban tudjon mozogni. Ausztria iparosai, melyekhez a mieink is csatlakoztak, azt követelik, hogy Szerbiának agrár vámpolitikai kedvezményeket kell adni. Zavaros politikai viszonyok közt megcsináltuk a felhatalmazási törvényt, mely Isten tudja, miféle veszélyt rejt a magyar mezőgazdaságra nézve.

A helyzet megvilágítása az egyik tanulság, a másik tanulság államférfiainknak szól. Államkormányzati bölcsesség a mezőgazdaság megerősítése. A szaktudás fejlesztésével és vámvédelemmel. Mert nekünk nemcsak Ausztria ipari érdekeivel, hanem a Balkánállamok agrár érdekeivel szemben is hadakoznunk kell. A jelen helyzet megfelel érdekeinknek. Ennek megbolygatását tünnünk nem szabad.

A Reichsrath feloszlatása. A keresztényszocialista-párt laptudósítója, a „Correspondenz Austria“ közli ma, hogy a parlamenti helyzet fölötté válságos lett. A csehországi és galíciai bonyodalmak következtében a Reichsrath nem lesz munkaképes s nem fogja tárgyalhatni az ujone-

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

javaslatokat, ilyen körülmények közt nincs más megoldás, mint felosztatni a képviselőházat. Az új választás szeptemberben lesz.

A béke felé.

Szófia, ápr. 18.

A békekötés a legközelebbi napokban létre fog jönni és már csak a szövetségeseknek a nagyhatalmak legutóbbi közlésére való hozzájáruló válaszát várják.

Konstantinápoly, ápr. 18.

Hivatalosan közlik, hogy szóbeli megállapodás alapján az ottomán és bolgár hadsereg az ellenségeskedések megszüntetését a következő feltételekkel határozta el:

1. Csataldzsa és Bulair körül az ellenségeskedés április 23-ig szünetel.

2. Ha a béketárgyalás ez időpontig nem nyerne befejezést, a fegyverszünet ideje közös megállapodással meghosszabbítható.

3. Mind a két fél bizottságot küld ki a két hadsereg között való semleges zóna kijelölésére.

4. Ha az ellenségeskedések folytatását határoznák el, a felek negyvennyolc órával előbb értesítik egymást erről. A negyvennyolc óra annak a napnak esti nyolc órájától számítandó, amelyen az értesítés megtörtént.

5. A fegyverszünet alatt az ottomán flotta a bolgár hadsereg élelmezését a szároszi öböl és a Fekete-tenger partja között nem fogja megakadályozni.

London, ápr. 18.

A Reuter-ügynökség információja szerint a hatalmak tegnap a Montenegrónak nyújtandó pénzbeli kárpótlás kérdésével foglalkoztak és erre vonatkozóan határozatot is hoztak.

Bomlik a balkáni szövetség.

Szófia, április 18.

A sajtó élénken foglalkozik Szerbiának a szövetségi szerződés revíziójára vonatkozó követelésével. A nacionalista lapok azt írják, hogy Bulgáriának új ellensége támadt.

A „Vecserna Posta“ azt mondja, hogy a szerbek szemtelenségét gyorsan le kell hűteni. A lapok tiltakoznak az ellen, hogy ennek az ügynek elintézésére Pétervárt hívják föl, mert olyan dologról van szó, amelyet a két államnak egymás között kell elintézni. Más lapok is nagyon izgatottan hangon írnak s annyira mennek, hogy Szerbiát háborúval fenyegetik meg. Azt mondják, hogy a szerbek már egyszer megismerkedtek a bolgárokkal s ha nem maradnak nyugton, akkor Kumanovó mellett új Szlivnicát érhetnek meg.

Képviselő- és kormánykörök is nagyon veszedelmesnek mondják a balkáni szövetség helyzetét. Danev kijelentette, hogy a szerbek új követeléseiről szó sem lehet és hogy a szövetséget a szerbek politikája miatt katasztrófa fenyegeti. Ebben a második balkáni hábo-

ruban a bolgárok jogaikat a végsőig meg fogják védelmezni.

Szerbia részvéte Montenegró iránt.

Belgrád, ápril 18.

A szerb kormány Montenegró érzékenységet kimélve, a Szkutariért folyó harc kilátástalanságáról eddig nem világosította fel a montenegróiakat, most azonban, hogy a Szkutari-kérdés elvben megoldást nyert, a kormány orgánuma Szerbia legfőbb részvéteinek ad kifejezést Montenegró irányában azért a balsorsért, hogy céltalanul hoztak oly sok emberáldozatot és buzdítja a montenegróiakat, hogy méltóság teljesen nyugodjanak bele Európa megváltozhatatlan döntésébe, amely őket Szkutariért bizonyára busásan kárpótolni fogja.

Nemzetközi csapatok Szkutari alatt.

Bécs, ápr. 18.

A londoni értekezleten elhatározták, hogy ha Montenegró Szkutari ostromát abba nem hagyja abba, nemzetközi csapatokat fognak Szkutari fölmentésére küldeni.

Országos választójogi gyűlés.

Budapest, április 18.

A szövetséget ellenzők agitációs bizottsága ma délelőtt tíz órára a néppárti helyiségbe ülésre volt összehívva. Az ülést azonban szerda délután öt órára halasztották, mert mindössze négyen jelentek meg és pedig Bakonyi Samu, Szmracsányi György, Lovász Márton és Haller István. Tóth János kimentette magát. A szövetséget ellenzői pártok egy országos választójogi ülés megtartását tervezik, amelyet még a képviselőház összeülése előtt, valószínűleg május hó 4-én tartanak meg.

Az országos gyűlésen megjelennek a függetlenségi pártokhoz tartozó összes országgyűlési képviselők. Meghívják az országos gyűlésre a disszidenseket és a demokratákat is. Ezenkívül a magyarországi szociáldemokrata pártot, az országos választójogi ligát, a Reform-klubot és a szövetséget ellenzői pártok elnökségei külön-külön föl-szólítják a vidéki pártszervezeteket arra, hogy az országos választójogi gyűlésen képviselők magukat.

A szövetséget ellenzők agitációs bizottsága szerdai ülésén részletesen megállapítja az országban tartandó többi népgyűlések idejét és agitáció egész programját, mely agitáció, a mint tervezik, nemcsak az ellen-zéki kerületekre és városokra fog kiterjedni.

A Rimanóczy-szálloda és gőzfürdő.

Vannak a törvényhatóság tagjai között, akik a Rimanóczy-fürdő és szálloda mai jó-vedelmezőségét nem tartják megfelelőnek s szeretnék inkább bérlet útján értékesíteni ezt a nagyjövőjű objektumot.

A törvényhatóság közgyűlése végre is egy bizottságot küldött ki az egész Rimanóczy-alap kezelésének felügyeletére.

Ez a bizottság tegnap tartotta első ülését a helyszínén, a Rimanóczy-szálloda egyik szobájában s a bizottság tagjai örömmel győződtek meg arról, hogy a város ezen üzeme pompásan prosperál, évről-évre növekvő jövedelem mellett fejlődik. Megtekintették az összes helyiségeket s konstatálták a szigorú pontosságot, tisztaságot. Mindezeknek csak természetes folyománya az a rohamosan fokozódó jó hírnév, amely nemcsak Nagyváradon, hanem az ország nagy vidékén el van terjedve a Rimanóczy-szállodáról. A gőzfürdők pedig, különösen a férfi gőzfürdő, vetekedik a főváros bármelyik fürdőjével.

A bizottság ülésén Rimler Károly polgármester elnökölt.

A fürdő és szálloda gondnoka előterjesztette a statisztikai adatokat, amelyek szerint a fürdő és szálloda bruttóbevétele volt:

1905-ben	— — — —	58,000 K
1906-ban	— — — —	71,825 „
1907-ben	— — — —	81,153 „
1908-ban, (mikor Rimanóczy meghalt)		89,222 „
a kiadás	— — — —	43,339 „
tehát beszállított a város pénztárába		46,187 „
1909-ben	— — — —	86,273 „
kiadás	— — — —	47,114 „
tiszta bevétel	— — — —	39,559 „
1910-ben	— — — —	96,428 „
kiadás	— — — —	47,429 „
tiszta bevétel	— — — —	48,999 „
1911-ben	— — — —	105,195 „
kiadás	— — — —	52,917 „
tiszta bevétel	— — — —	52,436 „
1912-ben	— — — —	116,890 „
kiadás	— — — —	56,887 „
tiszta bevétel	— — — —	59,963 „

E szerint 7 év alatt a tiszta jövedelem emelkedett oly magasra, mint az összes bevétel volt azelőtt.

1905-től 1912-ig 246533 K volt a fürdő és szálloda tiszta jövedelme, tehát az évi átlag 49906 korona.

A vendéglő és kávéház évi jövedelme 23000 korona, tehát az egész Rimanóczy-alap évi 72306 koronát jövedelmez.

Ezután az ez évi forgalomról számolt be a gondnok: a számok azt igazolják, hogy ez évben is hónapról-hónapra fokozatosan emelkedik a jövedelem.

A szálloda olyan nagy keresletnek örvend, hogy átlag alig van 4—5 szoba üresen, de igen sokszor nem fogadhatja be a jelentkező vendégeket.

Ezután Komlóssy József gazdasági tanácsnok bejelentette, hogy a mióta az automobil közlekedik a vasut állomás és a szálloda között, a közönség fokozottabb mérvbe veszi igénybe. Intézkedett, hogy az autó jövedelmének 50 százalékát letétbe helyeztetik s 10 év múlva egy új gépkocsi lesz beszerezhető ez összegből.

Keztyük tu h a l m o z o t t r a k t á r m i a t t m é r s é k e l t á r o n á r u s i t t a t n a k e l. **Fehér János**

Női bőrkeztyü 1-20 K-tól, férfi bőrkeztyü 2 K-tól kaphatók.

Saját gyártmányu keztyük tisztítása 16 fillér.

Saját gyártmányu keztyük javítása díjtalan.

keztyüs és kötszerész üzletében

Bémer-tér (Telefon 419. sz.)

Kicsi a női gőzfürdő.

Ezután a férfi és női gőzfürdők forgalmáról tettek jelentést. 1910-től 1912-ig a fürdők jövedelme 11512 koronával emelkedett.

A női gőzfürdőben keves a kabin; mindössze 24 van s néha 70 fürdőző is összejön.

Tanulmányozzák a kérdést, hogy miként lehetne a női gőzfürdőt kibővíteni. Felmerült az az eszme, hogy vasárnap a női gőzfürdőben is férfiak fürdőnének s a nők részére csak hétköznap lenne gőzfürdő.

Megbeszélést folytattak a szomszédos Papolezy-ház megvételére, amelylyel ugy a kávéházat, mint a szállodát ez fürdőt ki lehetne bővíteni. Megbízta a polgármestert és Komlóssy Józsefet tanácsnokot, hogy a tulajdonosokkal tárgyaljanak.

Ezután a szükséges beszerzéseket tárgyalták s végül megtekintették a szálloda és fürdő helyiségeit.

Játszóteret a gyermekeknek.

Századunkat a gyermekek századának nevezik. Telve van társadalmunk gyermekbaráti intézményekkel. Vannak egyesületek az árvák gyámoltására, a kis betegek gondozására. Vannak ligák az éhezõ és ruhátlan apróságok védelmére. Alakulnak társulatok a gyermeki lélek tanulmányozására stb. Szóval eléggé gondoskodnak a jövő nemzedékéről. De elfeledkeznek a gyermekek egyik legnagyobb szükségletéről: a jó levegőjü játszóterekről.

Igazán csodálatos, hogy hazánkban, hol a felnőttek sportolása oly magas fokon áll, azzal oly sokat foglalkoznak, a gyermekek ebbeli szükségletével semmit sem törődnek.

Vannak ugyan sétatereink, parkjaink, de ott csak arra kell szegény játékszem gyermekeknek vigyázni, hogy hová nem szabad lépni és mihez nem szabad nyulni. Nem is szeretnek ott játszani, de nem is lehet. Ezért mennek inkább a forgalmas terekre s történnek olyan szerencsétlenségek, mint amilyen nem régiben a Szt László-téren is történt.

Városunkban minden zugot parkiroznak s a drága növények oltalmára öröket állítanak. Pedig ha a sétahelyeken a gyermekek részére külön elkerített játszóterek volnának, eszükbe sem jutna a növények bántalmazása. Aradon már gondoltak erre, mert ott a Baross-parkban helyet adtak a kis emberkének is. Csináltattak ugyanis egy szabadabb helyen egy-két függőhintát, egy-két lógóhintát, korlátot stb. És milyen mozgalmas élet van ott délutánonkint. A rend fenntartására egy parkőr vagy egy rendőr tekintélye teljesen elegendő.

Ezt városunkban is meg kellene tenni, mert a gyermekek itt is kiszorultak az udvarokról a forgalmas utcákra és terekre.

Most, hogy a Bunyitay-ligetben rendeznek, nagyon üdvös dolog lenne, ha megszív-

lelnék e sorokat s létesítenének egy játszóteret a gyermekek részére. Nem sokba kerül és hely is van hozzá elég. És mily nagy örömet okoznának vele. Hány sápadt, vézna arc pirulna ki délutánonkint. De nemcsak egészségükre, hanem erkölcsükre is jótékony hatással volna, mert a játszó gyermek nem ér rá rosszat gondolni és tenni.

Ilyen játszóteret a következő helyeken lehetne még létesíteni: Az Óssi-téren, a Széles-utca egy részén, a Rhédey-kertben és a velencei gyermekek részére a velencei álmomás előtti téren.

Néptanító.

Ujabb feljelentés az Amerikába szökött fakereskedő ellen.

*

A gazdasági krízis egyik esete volt, amikor Horn Ernő nagyvárad fakereskedő hirtelen eltűnt Nagyváradról. A legnagyobb konfúzióban hagyta hátra vállalatát, amely azóta a támadások tüzpontjában áll.

Egyik feljelentés a másikat éri és úgy látszik, hogy most, immár két hónap mulva is, egymásra jelentkeznek a becsapott emberek.

Tegnap bűnvádi feljelentést tett a rendőrségen Kun Gábor nevű villanyszerelő. A szegény ember a legnagyobb kétségbeesésben van, mert most követelnek rajta egy olyan összeget, amelyet ő soha fel nem vett és el nem költött.

Még 1911. évi október hó elsején történt, hogy Kun nagyobb hitelt nyitattott magának Horn Ernőnél. Összesen 600 koronát tett ki tartozása, amelynek fedezésére Horn váltót kért Kuntól.

Kun Gábor el is vitte a váltót, szépen kitöltötte, aláírta és átadta a fakereskedőnek. Horn Ernő azonban kifogásolta a váltót.

— Kérem, ez a váltó nem jó. Erre 60 filléres váltó kell.

Kun elhitte ezt a mesét. Megvette a 60 filléres váltót, azt is kiállította és elvitte hittelezőjének.

Horn elfogadta ezt a váltót, de a negyven fillérest elfelejtette visszaadni.

Ugyancsak 1911. évi október hó 31-én Kun Gábor kifizette Horn Ernőnek a egész tartozást. Visszakérte fedezeti váltóját, amelyet meg is kapott. De a kitöltött 40 filléres váltóról mindenki elfeledkezett.

És ebben az évben következett a meglepetés. Horn Ernő már régen idegen vizeken evez, új életet ment keresni a boldog Amerikába, amikor az Egyesült Bihar-megyei Bank és Központi takarékpénztár egyszerre felszólítja Kun Gábort, hogy fizesse ki 400 korona tartozását, mert különben árverést vezetett ingó és ingatlan vagyonaára.

Kun Gábor konsternálva sietett föl a takarékbába, ahol megdöbbenve konstatalta,

hogy az a váltó, amely alapján tőle a 400 koronát követelik, nem más, mint az ő Horn-nál felejtett 40 filléres váltója.

Ezt Horn Ernő az ő tudta és beleegyezése nélkül leszámítottatta, a pénzt felvette és elsikkasztotta.

Kun Gábor sikkasztás miatt feljelentette Horn Ernőt.

A rendőrségen már nem ez az első feljelentés és most valami 8—10 ügyben folyik az eljárás Horn Ernő ellen.

Vége az áprilisi télnek.

Nem kell félni a nagy károktól.

A fagy nem ártott sokat.

Tegnap reggel a napokon át már megszokott szürke felhők helyét szép, tiszta tavaszi kék ég mutatta. Szinte felvidult a lelkünk és sajnálattal néztünk a bus félig nyitott farügyekre, a szomoruan csüngő gesztenye öt szárnyu leveleire. Délben már kellemes tavaszi melegben, tavaszi napsütésben korzózott Nagyvárad pompás korzó közönsége. Az öröm nézett le mindenki arcáról és az újra megjött tavasz egyszerre vakmerővé tette az embereket, délután a téli kabátokat könnyü felsőkabátok váltották fel.

És mikor betelt mindenki a tavasz élvezetével, százan és százan tették fel a legnagyobb és legfontosabb kérdést:

— Vajjon mennyi kárt okozott a fagy?

— Bizony sokat. Elpusztult a termés.

Felelnek bölesen a kávéházi tudósok, akik fekete mellől talán a kártya járásából következtetnek. Pedig nem is olyan sötét a gazdasági viszonyok képe, mint azt a fagyos mult pénteki éjszaka után gondoltuk. Tegnap megkérdeztük vidéki tudósainkat, akik megnyugtató feleleteket adtak.

A fagy első sorban nem is volt általános, csak részleges. Vannak helyek, ahol még csak nem is ártott egyáltalán a hideg. A margitai járásban például nem okozott kárt a késői tél. Ugyanigy van a vármegye többi részeiben, a béli és tenkei járásokat kivéve.

Legtöbb kár mindenesetre a korai gyümölcsökben van. Azonban ezekben is a legjelentékenyebb pusztulás 50 százalék, de ez csak kevés helyen van. A gabonavetés nem érezte meg a fagyot. A kerti vetemények, a korai palántok azonban a legtöbb helyen elpusztultak, ez azonban csak annyit jelent, hogy egy-két heti késéssel kapjuk a zöld főzelékeket.

A vetésben sokkal nagyobb károkat tehet a víz. A nagy havazás folytán a hóvíz nem tudott lefutni és most rengeteg terület van víz alatt a megyében. A margitai járásban pl. Berettyószéplaktól Margitáig víz borít mindent. A tükörsima vízből egyedül a vasuti töltés emelkedik ki.

A többi járásokban ugyanigy áll a víz.

8 hó végéig rendkívüli leszállított árak! Elegáns kostümök 25 K-tól, divatos felöltők 18 K-tól, lüszterből 12 K tól, szövet- és gyapju delin pongyolák 12 K-tól, mosó cretonból 6 K-tól, izléses blousok selyemből 7 K 50 f.-től, szövet- és gyapju delinből 5 K-tól, Madeira és grenadinból 3 K 80 f.-től, kitünő aljak szövetből 7 K 50 f.-től, vászonból 5 K-tól. **Gyermekruhák ugyszintén**

női- és leányka kalapok nagy választékban :-:
HEVESI „Párisi divatruházában“
Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

Remélik azonban, hogy ha állandó meleg idő lesz, a víz is le fog futni hamar; ha azonban ismét esősre fordulna az idő, akkor a gabonaneműek sokat szenvednének.

Az ország többi részében is hasonlóan állanak a viszonyok. Ellenben az igazi gyümölcs termő Erdély egyáltalán nem is érezte az áprilisi telet. Mikor mi dideregve huzódunk jól fűtött kályháink mellé és ha tetszett, gyönyörködhattunk a szokatlan nagy hó pihék hullásában, ott gyönyörű tavasz volt. A rettegés kár tehát nem oly nagy, mint azt az első benyomás alatt a lapok hirül adták. Kár mindenesetre van, de a híresztelésekhez képest csak 25—30 százalék.

Az új gyorsvonatok.

Nagyvárad a nyári menetrendben.

Május 1-től kezdve életbe lép az új nyári menetrend, mely Nagyvárad vasuti összeköttetéseit lényegesen megjavítani van hivatva.

Ez a nyári menetrend általában hatalmas lépésekkel viszi előbbre a személyforgalom ügyét az egész országban. Csaknem minden lényegesebb vonalon célszerű újítások lépnek életbe. Nagyváradot érdeklőleg egész sor reformot tartalmaz az új menetrend; a budapesti új gyorsvonatpáron kívül megindul Szeged és Fiume felé az új gyorsvonat, Vésztó felé megkapjuk a harmadik vonatot, sőt Debrecen irányában is lesz egy új vasárnapi vonat.

A MÁV által a nyári menetrendre vonatkozólag kiadott előzetes jelentésből Nagyváradot a következők érdeklik:

A budapest—predeal vonalon Budapest nyugatpályaudvar—Székelykoesárd között, Czegléd—Szolnokon át, egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba, indul Budapest nyugati pályaudvarról este 10 óra 50 perckor, érkezik Budapest nyugati pályaudvarra reggel 6 óra 50 perckor. **Nagyvárad—Szolnok** között egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba, indul Nagyváradról reggel 6 óra 15 perckor, érkezik Nagyváradra este 10 óra 20 perckor. E vonatpár Szolnokon az onnan d. e. 9 óra 35 perckor Budapest keleti pályaudvarra indul, ill: a Szolnokra Budapest keleti pályaudvarról este 6 óra 57 perckor érkező aradi gyorsvonatokhoz csatlakozik. A Budapest nyugati pályaudvarról reggel 7 órakor induló, jelenleg csak Nagyváradig közlekedő gyorsvonat Kolozsvárig fog közlekedni, ahová d. u. 3 óra 16 perckor érkezik. A Predeal felől Budapest nyugati pályaudvarra reggel 7 óra 35 perckor érkező gyorsvonatnál a **biharpüspöki**, a Budapest nyugati pályaudvarra d. u. 1 óra 50 perckor érkező, valamint az onnan d. u. 2 óra 5 perckor induló gyorsvonatnál pedig a **fegyverneki** és **törökszentmiklósi** megállás megszüntetetik. A Budapest nyugati pályaudvarról Predeal felé este 9 óra 55 perckor induló gyorsvonat pedig Sztánán a nyári menetrend tartamára feltételesen meg fog állittatni; a Budapest nyugati pályaudvarra Predeal felől reggel 7 óra 30 perckor érkező gyorsvonat feltételes megállása Apa-

hidán május 15-től szeptember 15-ig megszüntetetik.

A Nagyvárad—Püspök Félkész-fürdői vonalon a múlt év nyarán közlekedett fűrdővonatok ismét forgalomba helyeztetnek.

A Nagyvárad—Szeged—rókusi vonalon egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba, csatlakozással Nagyváradon az új Budapest—Marosvásárhelyi gyorsvonatpárhoz. Szeged—Rókusig 1—1 új személyvonat helyeztetik forgalomba, csatlakozással Békéscsabán Arad és Nagyvárad felé, Orosházán pedig Kiskunfélegyháza és Nagyvárad felől.

A Nagyvárad—gyomai vonalon Nagyvárad—Vésztó között egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, érkezik Nagyváradra reggel 6 óra 26 perckor, indul Nagyváradról délután 5 óra 5 perckor. Vésztó—Gyoma között szintén egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, érkezik Gyomára d. e. 9 óra 13 perckor, indul Gyomáról délelőtt 10 óra 54 perckor.

A debrecen—nagyvárad vonalon Debrecen—Pocsaj—Esztár között június 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, indul Debrecenből d. e. 7 óra 50 perckor érkezik Debrecenbe éjjel 10 óra 47 perckor.

A szeged—rókusi—szabadka—ujdombovári vonalon egy új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba I. és II. oszt. kocsikkal csatlakozással Ujdombovártt. Fiume felől, ill. felé, Szeged—Rókuson pedig az új gyorsvonatpárhoz Nagyvárad, Kolozsvár felé, ill. felől. A Bátaszékről Ujdombovárra délelőtt 9 óra 52 perckor érkező és az Ujdombovárról Bátaszékre este 6 óra 30 perckor induló vonat megszüntetetik, helyettük e vonalrészén két új vonatpár helyeztetik forgalomba, indul Ujdombovárról délután 5 óra 20 perckor, érkezik Ujdombovárra éjjel 11 óra 02 perckor, az új vonatpár Bátaszéken csatlakozást talál Szabadka felé, ill. felől.

Az új menetrendnek Biharmegyét érdeklő részét május hó elején terjedelmében közölni fogjuk.

Védekezés

az időjárás viszontagságai ellen.

*

Bodnár János kollégánk, a nagyváradai nyilvános népkönyvtár főkönyvtárosa, tegnap a „Szabadság“-ban egy igen szellemes és szociális érzéktől sugalt módot ajánlott az április—májusi fagyok védekezésére. Kiindulva a természettudománynak abból a megállapításából, hogy ezeknek a hirtelen váratlanul beütő fagyoknak főoka az északi sark felől délnek uszó jéghegyek, amelyeknek elolvadása nagy depressziókat idéz elő: azt ajánlja, hogy a nagyhatalmak február—márciusban küldjenek egy-egy hadiflottát az Atlanti Oceánra és — az emberiség helyett lövöldöztessék agyon az uszó jéghegyeket. Így egyrészt megmennek a tengerjáró hajókat a Titanicot ért katasztrófától, másrészt megszüntetik a rossz időjárás okát: a depressziót. Csak elfelejtette megmondani, hogy az agyonlövöldözött jéghegyek miért nem fogják lehűteni a levegőt s miért nem fognak előidézni depressziót.

Modern természettudományi alapon fekvő fejtegetésének II. részében az időjárás változásainak csillagászati okait kutatja s megállapítja, hogy a földnek egy eredendő bűne az, hogy keletkezése a világűrnek olyan he-

én ment végbe, ahol asteroidok* is vannak. Itt azonban már nem merete javasolni, hogy ágyuzzák le a nagyhatalmak — Szkutari helyett — az asteroidokat s akkor vége a rossz időnek.

Eme fejtegetések hatása alatt bennem is megérlelődött egy régi terv, amelynek alapján meglehetne szüntetni az abnormis időjárást.

A természettudomány megállapítja, hogy a viharoknak oka a földön különbözőképpen szétoszlott légnyomási és hőmérsékleti maximumok és minimumok. Ha tehát ezeket meg tudnánk szüntetni, vége volna a szélnek és viharoknak. Ajánlom tehát, hogy az egész földet kettős csatornahálózattal lássuk el. Az egyik hálózat csatornáin keresztül kiegyenlíthetők majd a légnyomásbeli különbségek, a másikon a hőmérsékleti különbségek. Így pl. ha Nagyváradon 776 m/m a légnyomás, Párisban pedig 736 m/m, akkor megnyitjuk a Nagyvárad—Páris közötti csatornahálózatot s innen átvezetjük Párisba az ott hiányzó légnyomást. Vagy ha pl. Nagyváradon a hőmérséklet — 12° C Kairóban pedig +30° C akkor a Nagyvárad—Kariót összekötő csatornahálózaton ide eresztünk annyi meleget, amennyi kiegyenlíti a hőmérsékleti különbséget. Ilyen módon eltűnnek a légnyomásbeli és hőmérsékleti különbségek s nincs többé rossz idő, csak — *bolond áprilisi tréfa.*

Kik.

* Asteroidok = apró csillagok (hulló csillagok).

..HIREK..

Tájékoztató.

Apr. 20. d. u. 5. óra. A Katholikus Kör záróünnepélye a főgimnázium disztermében.

AZ ÉLET

a Katholikus Kör ünnepélyén.

Óriási érdeklődéssel tekint Nagyvárad intelligens közönsége a Katholikus Kör vasárnapi közművelődési záróünnepélyére. Az ünnepély eseményszámába menő jelentősége, hogy az Élet gárdája fog bemutatkozni a nagyváradai közönség előtt. Az Élet az egyetlen keresztény szépirodalmi folyóirat és minden tulás nélkül elmondhatjuk, hogy a legelőkelőbb magyar folyóirat. Az Élet gárdájának három kiváló tagja fog részt venni a közművelődési estélyen: dr. Halasi Andor, Sik Sándor és Kosztolányi Dezső. A műsor többi pontját szintén a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

Az ünnepély részletes műsora a következő:

1. A magyar kritikáról. Irta és felolvassa dr. Halasi Andor.

2. Mozart versenymű D-dúr. Két zongorán előadják: Fischer Ervin és Szalay Stefánia.

3. Versek. Irta és felolvassa: Sik Sándor.

4. Strausz Richárd: Cello és zongora szonáta. Előadják: Kürti István (Cello) és Fischer Ervin (zongora).

5. Elbeszélés. Irta és felolvassa: Kosztolányi Dezső.

Tavaszi és nyári a legszebbek Reininnál
amerikai cipők
Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

Jegyek a meghívó előmutatása mellett Láng József könyvkereskedésében 2 és 1 koronáért ülőhelyekre, állóhelyekre pedig 60 fillérért válthatók, valamint az ünnepély előtt a pénztárnál.

A tiszta jövedelmet könyvtárunk céljaira fordítjuk.

A meghívókat most küldte szét a kör vezetője a Katholikus Közművelődési záró-ünnepélyére, amely vasárnap, e hó 20-án, délután 5 órakor lesz a premontrei főgimnázium dísztermében.

* Bangha Béla Debrecenben.

Az ujjáébredő magyar katolicizmusnak egyik legértékesebb tehetsége, P. Bangha Béla, vasárnap Debrecenben fog előadást tartani. Előadását a debreceni harmadik katolikus este keretében tartja meg, melynek műsora a következő:

1. B. Leoncavallo: Madárdal, a Bajazzo című dalműből,

Dienzl Oszkár: Tavaszi dal.

Enekl: Szőnyey Ilona urhölgy.

Zongorán kíséri: Fábri Irma urhölgy.

2. Szavaltat. Előadja Szüts Margit urhölgy.

3. Klasszikus magyar dalok. Hegedűn előadja: dr Szilágyi Imre ur cigánykísérettel.

4. Kath. Kultura. Előadás; tartja: dr Bangha Béla S. J.

5. J. N. Hummel: A-moll koncert.

Két zongorán előadja: Kurián Margit urhölgy és Ország Gizella urhölgy.

* **Országos zarándoklás Lourdesba.** Az e hó végén induló zarándoklásra a jelentkezőket 20-án zárják le; ennél fogva a részvételt eddig a napig okvetlenül tudatni kell az Országos Katholikus Szövetséggel (IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső I. 8.) Nemes Antal dr. c. püspök előre utazik és Fiumében esatlakozik, míg P. Bangha Béla Jézustársasági atya, mint lelkivezető, Budapesttől utazik együtt a zarándokkal.

* **A szerb bojkott és a magyar kamarák.** Weissmauer eszéki kamarai elnök átiratot intézett az összes magyarországi kereskedelmi és iparkamarákhoz, hogy nem volna e helyes, ha a kamarákat Budapestre országos értekezletre hívnák egybe a szerb bojkott-mozgalom dolgában.

* **A városi vasut üzemét ellenőrző bizottság.** A város törvényhatósági bizottsága a nagyváradi városi vasut kezelése és ügymenetének ellenőrzésére 3 tagu bizottságot küldött ki, mivel a város a jövedelemből részesedik, tehát nem közömbös rá nézve, hogy miként gazdálkodik a városi vasut. Eddig a bizottság megnézte a vasut zárszámadásait s ezzel rendben volt minden. Az ellenőrző bizottság ujjáalakult Fényes Manó, dr Adorján Emil és Schvarcz Izidor tagokból. A bizottság tegnap tartotta ülését, amelyen jelen voltak még Rimler Károly polgármester, Bordé Ferenc főjegyző, Lukács Ödön tanácsnok, Kőszeghy József főmérnök, Szücs Géza főszámvevő és Jelinek Géza főszámvevő helyettes. A bizottság dr Adorján Emilt választotta meg elnökül, aki rámutatott arra, hogy a bizottságnak nemcsak az a feladata, amelyet eddig teljesített, hanem a szerződés 45-ik szakasza értelmében kötelessége az egész üzemnek és a szerződés betartásának állandó ellenőrzése. Az elnök ebben jelölte meg a bizottság jövődó hivatását s kijelentette, hogy ezentul a vasut egész üzemét, kezelését, az utvonalak és a kocsik állapotát, jókarban tartását, valamint a szerződés pont-

jainak betartását állandóan ellenőrizni fogja. A bizottság amikor szükségét látja, a város szakembereit is be fogja vonni tanácskozássajba. Az elnök kijelentéseit helyesléssel fogadták.

* **A tüdővész pusztítása.** Szomorú statisztika érkezett tegnap az alispánhoz. A járási főszolgabírók terjesztették be jelentéseiket a tüdővész pusztításáról. A jelentések szerint a vármegyében 1912. év folyamán összesen 540 ember halt meg tüdővészben. A jelentések közül a nagyszalontai járásról szóló a legszomorubb. Itt 140-en haltak meg a rettenetes kórban. A legkedvezőbb a vaskóhi főszolgabíró jelentése, mely szerint a vaskóhi járásban nem fordult elő tüdővész halálozás. Mindenesetre jellemző ez a statisztika, csak nagyon kétséges, hogy hiteles-e. Mert például épen a szalontai járás orvosi ügye van legjobban rendezve. Ebben a járásban van ugyanis a legtöbb orvos, tehát itt tudják nyilvántartani a legpontosabban a betegeket, míg viszont az orvosilag legelhanyagoltabb vaskóhi járásban két orvos van, s így a halál okát a legtöbb esetben a falusi halottképek állapítják meg. Ez nagyon könnyen enged arra következtetni, hogy esetleg a tüdővész eseteket be sem jelentik. Föltűnő ugyanis, hogy ép a legszegényebb járás tüdővészmentes és a legjobb módu a legbeteggebb. Igaz ugyan hogy a levegő itt a legegészségesebb, de azért mégis szinte lehetetlen, hogy egy eset se fordult volna elő.

* **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk esütőrtök éjjel súlyos csapás érte a magyarországi főjegyzőt, Klósz Antalt. A főjegyző leánya, Irén, férjzett Rátkay Istvánné ugyanis hosszas szenvedés után életének 26-ik évében meghalt. A fiatal asszony tüdővészben szenvedett s hiába keresett gyógyulást külföldi gyógyhelyeken is, nem tudott menekülni a rettenetes kórtól, mely legkorábban fosztotta meg az élettől. A fiatal asszony bánatos szülein, testvérein kívül egy kis fiút hagyott hátra. Az elhunyt temetése ma délelőtt 10 órakor lesz Magyarcsékeről. — Egy közbeesülésben állott aggasztán: Halász Imre, volt 48-as honvéd, majdnem fél századon át volt községi jegyző, Bihar megye törvényhatóságának tagja, élete 83. évében elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése vasárnap, ápril 20-án lesz Biharon délelőtt 11 órakor s onnét Bihar keresztes község temetőjébe szállítják s ott helyezik örök nyugalomra.

* **Elvesztett váltó.** Papp Imre kaptalani főtiszt tegnap délelőtt az Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár emeleti folyosóján elvesztett egy drb 8000 koronáról kiállított váltót, amely Rössel János és többek aláírásával volt ellátva. Ezenkívül pedig egy 4000 koronáról szóló nyilatkozatot, amelyen szintén Rössel János volt aláírva. A becsületes megtaláló illő jutalomra részesül, ha a jelzett értékpapírokat beszolgáltatja a rendőrkapitányi hivatalnak.

* **Autóvizsgálat** volt tegnap reggel 9 órakor. A vizsgálaton megjelent 8 autó és 3 motorkerékpár. A bizottság helybeli rendőr-tisztokból és dr Debreczeni Jenőből állott, aki Debrecenből jött át és szakértő ebben a tekintetben. Apró hiányokat találtak a gépkocsikon, amelyeket hamar lehet pótolni.

* **E hó 17-én** reggel Kolozsvar-felől érkező vonaton ott felejtettem egy Czeiz-féle távcsövet. Kérem megtalálóját, sziveskedjék illő honorárium ellenében a „Tiszántul” kiadóhivatalába küldeni.

Tavaszi Czipő ujdonságok

kizárólag

ARANYINÁL

Rákóczi-ut 3. sz.

* **A képkiallítás** tömegesen keresik fel mióta beállott a szép idő. A terem hangulata is megváltozott, mióta odakünn napfény ragyog. Pozsonyi Jenő rendkívül finom művészettel megfestett virágjainak igen sok bámulója akad. Bálint képei közül főleg a tájképek lettek népszerűek. A kiállítás délelőtt 9-től esti 6 óráig van nyitva. Belepődij 50 fillér.

* **Hány állat van Nagyváradon.** A m. kir. földmívelési miniszternek 22500—1913. sz. rendelete alapján a város egész területén mint minden évben a haszonállatok összeírását eszközölte a rendőrkapitányi hivatal, amely összeírás házról-házra bejárásal hajtattott végre. Tenyész bika 5 drb üsző, 238, bika növendég 69, tehén 243, ökör 461, ló 1547, tinó 23, sertés 3876, juh 241, bivaly 13, kecske 24, szamar 56 drb iratott össze a város egész területén (beleértve a szőlőhegyet is).

* **Városunkban egy** mindenképp általánosan fontos közérdekű intézmény, a lakáskiadó vállalat máig is hiányzik. Ezen intézmény — mely hivatva lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölülte szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdje működését. Szacsavay-u. 12. sz. a. A vállalat, amely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszeréz, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. stb. külön díjazás nélkül. — A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbeadását személyes közreműködése által is előmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer egy kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden újságártnál kapható lesz. Nem szándékunk ecsetelni az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolóit a kiadó lakásokhoz mérten évi díjat fizetnek, amely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.

* **Egy jó házból** való fiú tanulónak fizetéssel felvétetik Ungváry papirkereskedés, Rákóczi-ut, Orsolya zárda.

x **Párisi ujdonságok** érkeznek minden nap Ujhelyi Róza női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

OCCASSIO ELADÁS a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor-alino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szereshetők be.

A Royalban a kitérő honvéd zenekar hangversenyez. Elég maga a név arra, hogy a legnagyobb érdeklődést keltse. A kávéház állandóan zsúfolva van s az élvezetes esték a legkellemesebb szórakozást nyújtják a publikumnak. A kitérő zenekart Fricsaj barnagy vezeti. Minden este új műsorja van. Az árak rendesek.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklósy** szűcsök, **Nagy Sándor-u. 1.**

x **Szülők figyelmébe!** Bérma és áldozó ruhák legnagyobb választékban Hevesi „Párisi divatáruházában” **Nagyvárad, (Zöldfa-utca.)**

x **Csödtömeg eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárúsítva.

x **Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatujdonosság **Kohn Eszter** utóda **Helén** női kalap divatterme, párisi és bécsi modellekkel gazdagított üzletébe. Átalakítások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A **Szigligeti-színház** szállítója. **Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.**

x **BENEDEK SZAPPAN** óriási darab mesés jó száraz mosó szappan darabja 30 fillér, **BENEDEK TESTVÉREK** fűszer- és csemege nagyáruházában **Zöldfa-u. Telefon 901.**

* **Üzlethelyiségek, raktárak, pincék és lakások** november elsejére kiadók **Kugler** és **Andrényi** most épülő-bérházában **Nagy-piac-tér** és **Deák Ferencz-utca sarkán.**

Alulírott ezuton hozom a t. c. közönség szives tudomására, hogy boldogult édesatyám cégfestő műtermét, melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget sziveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megtisztelni és előre is biztosítani a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkeken**, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít **Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.**

x **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérneműek, uri divatcikkek legolcsóbb bevásárlási forrása **Feketénel, Bémer-téren.** Üzletemet május 1-én **Szent János-utca 3. szám** alá helyezem át.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kétszobás lakás** mellékkeliségekkel f. évi **május 1 re kiadó.** Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Uj női tambura zenekar a Korona kávéházban.** **Koczka József** és **Rücskös Jozso** közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított új női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének-számokból, a társulat tagjai, **Kovács Ilona** sansonett, **Szallai Bőske** kuplé, **Péchi Margit** népdal, **Balázs Mancsi** nemzetközi énekesnők és **Böszörményi Béla** baritonista és jellemkomikus, a társulat magánzómkokkal működik, mondanunk se kell, hogy a Korona kávéház estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

x **A feministák kiegyeztek Lukácsossal**, mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen **Mlle Juliette** füzöt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia füzök, haskötők, melltartók, egyenestartók és füzővédőkben. **Nagyvárad, Színház-u. 4.** Emke melletti füző terem.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos **Nagy-Várad Rákóczi-ut 20.** (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a lediszebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegceselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkertések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Felhívom** a nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét az ujonnan érkezett tavaszi divatfrizurához szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésűlést, ondulatót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készíték mindennemű hajmunkát, transzformatiót, illetve parókát is — természetű művészies kivitelben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel **Schmidt** hölgyfodrász. **Telefon 11-98. Rákóczi-ut 5. szám.**

x **Hipp, Hopp, Hurrá,** megvertem **Palikát**, mert elfelejtette, hogy a **PÁRIZSI BAZÁR** a Sas alatt van, a **Csipke** áruház mellett.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimanóczy-u. 1.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel **Pista** barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** Szilágyi Dezső-u. 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott **Benz** automobil megtekinthető. — A kocsi rendkívüli izléses és elegáns kivitele méltán feltűnére tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg bőrtartalmu árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

* **Csodaszép csemege szálló!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — **Naponta friss Carfiol.** Idei **máltai burgonya.** **Fajnarancsok!** Kitérő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, **Körös-utca.** **Telefon 448 sz.**

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor:

Szombat: Aranyeső.
Vasárnap d. u.: Éva; este: Aranyeső kisbérlet 24. szám.

Az Aranyeső szombati előadásán **Gvendolin** szerepét **Kassay Rózi** játssza.

Éva. Vasárnap délután az idény egyik legszebb sikerü operetteje, az **Éva** kerül színre, a címszerepben **Görög Olga**val.

Zilahy Gyula vendégszereplései. **Zilahy Gyula**, a debreceni színház volt igazgatója hétfőn kezdi meg nagyváradi vendégszerepléseit, amelyeket egyik legkiválóbb szerepével, az **Ördög** címszerepével kezdi meg. **Zilahy** vendégszereplései bérletben mennek, az előrelátható fokozott érdeklődésre tekintettel azonban jegyek már szombattól kezdve előre válthatók.

TANÜGY

...
Gyengeelméjük, gyengethegységük felvétele. A **borosjenői (Arad m.)** gyogyepedagógiai nevelő és foglalkoztató állami intézetben az 1913—14. tanévtől több gyengeelméjű és gyengethegységű növendék vétetik fel. Szegénysorsuak ingyenes elhelyezést nyernek. Tájékoztatót ingyen küld az intézet igazgatója: **Csapó György.**

REPORTÁZ

...
A holnapi footballmérkőzések.

Két vezetőségünk a **NAC** és **NSE** football-csapatának holnapi találkozása leköti sportközönségünk érdeklődését. E nagy érdeklődést mindkét csapat azzal kívánja megszolgálni, hogy a legteljesebb készültéssel és játékkedvvel indul a küzdelembe. A holnapi bajnoki mérkőzés tehát a maga érdekes fordulataival és izgató helyzeteivel igazán vonzó sport-attrakció lesz. A **NSE** különösen igyekszik megerősíteni magát és már az a körülmény, hogy **Niessner** és **Lassingleitner** állítja a bäck-pontokra, bizonyítja, hogy a legteljesebb ellentállást akarja kifejteni a **NAC** csatársorával szemben. A halvesorban **Danczig**, **Kaposi** és **Stépán** ezuttal is a szokott agilitással fognak dolgozni, úgy, hogy a **NSE** védelme szinte kifogástalannak tartható, a csatársorban **Borszék**y briliáns játéka fog sok dolgot adni a **NAC** védelmének s amennyiben sikerülni fog a **NSE**-nek megnyerni a **Halmay**, **Szilágyi** és **Konopász** hadapród-triaszt is a csatársóra részére, úgy olyan csapattal fog kiállani, aminővel a **NAC**-nak ezidén még alig volt dolga. A **NAC** a

szokott felállításban fog szerepelni s előrelátólag nem kell tartalékot beállítania.

A mérkőzést Nagy Lajos szöv. bíró vezeti, kinek tudása és erélye biztosítja a küzdelem fair lefolyását.

A bajnoki mérkőzés előtt a NAC III játsszik a kereskedelmi iskola csapatával, amely mint iskolai csapat most mutatkozik be először. Ez a mérkőzés d. u. 2 órakor kezdődik, utána a bajnoki mérkőzés fél 4 órakor.

Nagyvárad a kerületi székhely.

A MLSz. kerületi bizottságának legutóbb Debreczenben tartott ülésén a debreceniek puccsot készítettek elő, amellyel a kerület székhelyét Debreczenbe akarták átvinni. A puccs azonban nem sikerült, az ülésen egyes klubok szabálytalanul képviseltették magukat miért is a központ a hozott határozatokat, megsemmisítette és Nagyváradon új gyűlés egybehívását rendelte el. Itt majd nem lehet puccsolni s Nagyvárad továbbra is a kerületi székhely.

EGYESÜLETEK

A Gyermektanulmányi Társaság közgyűlése.

A Magyar Gyermektanulmányi Társaság nagyváradai fiókköre, ápr. hó 19-ikén, szombat este fél 6 órakor, a városháza közgyűlési termében felolvasó ülést tart, amelynek tárgya: dr Berkovits René városi tisztiorvos előadása Intelligencia vizsgálatok az iskolában (a nagyvárad elemi iskolákban végzett vizsgálatok alapján) címmel. A felolvasást a fiókkör közgyűlése követi, amelyen Zöldy Bertalan titkár számol be a fiókkör múlt évi működéséről. A felolvasó ülésre s a közgyűlésre meghívjuk a fiókkör tagjait, a tanári és tanítói kart s a gyermektanulmányozás iránt érdeklődőket. Nagyvárad, 1913. április 14.-én. Dr Edelmann Menyhért, elnök. Zöldy Bertalan, titkár.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ **Vádol a feleség.** Izgalmas tárgyalás folyt le tegnap délelőtt a nagyvárad kir. törvényszék büntető bírósága előtt. Szentesi János kádármester volt a vádlott, akit a felesége vádolt meg azzal, hogy egy 800 koronás váltóra aláhamisította a nevét. Az ügy előzményeként tudnunk kell, hogy az asszony haragudott az urára, meg akart tőle mindenképp szabadulni. Szentesi a bíróság előtt kijelentette, hogy ő a felesége megbízásából és meghatalmazására írta alá, a váltót és a felvett pénzt a közös üzletbe fektették. A tárgyalás során minden bizonyíték a vádlott ártatlanságát igazolta, csak az asszony vallott az ura ellen. A bíróság Szentest felmentette. Az asszony a felmentés hírére zajos, izgalmas jeleneteket provokált, kétségbeesve jajgatott, hogy most ő kerül a börtönbe, mert kiderült az ura ártatlansága. Alig tudták megszabadítani a törvényszéki folyosót a példás feleségtől.

TÁVIRÁTOK

Lukács Bécsben.

Budapest, április 18.

(Saját tud.) Lukács László szombaton Bécsbe utazik. Vasárnap délelőtt kihallgatáson jelenik meg ő Felsége előtt. Referálni fog a politikai helyzetről és határozott javaslattal áll elő a kibontakozásra vonatkozólag.

A pápa állapota javul.

Róma, április 18.

A pápa állapotában beállott javulás tartós, a dizentéria alábbhagyott és a közérzés is javult. Ma reggel a hőmérséklet 36,8 fok volt. Azt hisszük, hogy a látszólagos javulás ellenére a pápa állapota komoly aggodalomra ad okot.

Róma, április 18.

A pápa állapotában örvendetes változás állott be s az orvosok remélik, hogy hamar felgyógyul.

Róma, április 18.

Mery Del Val biboros államtitkár a vatikáni spanyol nagykövet előtt a következőképpen nyilatkozott:

— A pápa állapota nem annyira a bronhitisz miatt veszedelmes, mint inkább előrehaladott kora miatt. Az urémia és az érlelmeszedés teszik betegségét veszedelmessé. A páciens természetét olyan órához lehetne hasonlítani, amelynek kerekei elrozsdásodtak. Az óra így is jár, mielőtt azonban a rozsdá csak a legparányibb kereket is tönkretette, a szerkezetnek vége és az óra megáll. Éppen így van a pápával is, a kinek urémiája és érlelmeszedése nem gyógyítható, és éppen úgy élhet tovább hónapokig, mint a hogy bármely pillanatban meghalhat.

A háboru halottai.

Szofia, ápr. 13.

A bolgár hadügyi kormány ma hivatalos jelentést tesz közzé arról, hogy az egész balkáni háboru alatt mennyi halottja volt a szövetségeseeknek. A jelentés szerint a montenegróiak kerek számban 6000, a görögök 11.000, a szerbek 22.000 és a bolgárok 36.000 embert veszítettek. Nincs kizárva, hogy ez a bolgár jelentés kissé túlozza a bolgár áldozatok számát, hogy az osztozkodásnál a nagy veszteségekre való hivatkozással többet követeljen magának.

A belga sztrájk.

Brüsszel, április 18.

A sztrájkolók száma Brüsszelben és Louvainben szaporodott. Sok helyen a sztrájkolóknak kevés pénz áll rendelkezésükre s így például Louvainben minden sztrájkoló munkásra hetenkint csak négy frank esik. Louvainban diákok rálöttek egy sztrájkoló

tömegre, amely azonban erre a támadásra nem reagált.

Brüsszel, április 18.

A belga sztrájk napról-napra nő. A politikai helyzet rosszabbodik. Már a nyomdászok is sztrájkba léptek. Összesen 400.000 ember sztrájkol.

Montenegró eláll.

Bécs, április 18.

(Saját tudósítónktól.) Ma Nikita elnöklete alatt minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy Montenegró abbanhagyja Skutari ostromát.

Revolverlövés a román kamarában.

Bukarest, április 18.

A kamara mai ülésén a karzaton lövés dördült el. A lövöldöző fiatal ember azt hangoztatta, hogy Macedónia figyelmeztetését meg kell hallgatni. A lövöldözőt letartóztatták. Az ülés tovább folyt.

Birósági kinevezések.

Budapest, április 18.

A király Váradi Imre törvényszéki albirót, Rezey Gusztáv járásbirósági albirót és Maróczy János törvényszéki albirót törvényszéki, illetőleg járásbirósági birókká nevezte ki.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT ROMA.

Történelmi elbeszélés.

Irtta Dús László.

(Folytatás.)

42

— A kulesár nem mosolygott most már, hanem komolyan és elhatározottan mondotta:

— Én pedig fel nem nyitom ajtaját, amíg a haja ki nem nő.

Ezt azután olyan határozottan mondotta, hogy Paola teljesen lehült.

— Fiamma! — szólt a leány távozóban, — mi lesz?

— Miért drágám?

— Mert én máj láttam őt.

— Ez csak lázas képzelődésed volt, drágám!

Nyolc nap mulva fényes fegyverzetű lovag, tollas sisakban, páncélba öltözve, nagy fehér csataménen hagyta el a Quirinát és ment a esataterre néhány pápai testőrtől kísérvé.

Gaetano volt, aki a Colonna-palotából, a fogságból kiszabadulva, egyenesen a nagybátyjához Orvietóba sietett és innen Pa-lestrinába, a várkastély ostromához ment.

Giovanni Sciarra Colonna és Stefano di ferro, akik elszántan védelmezték utolsó menhelyüket, neki adták meg magukat, ki a két foglyot nagybátyjához, VIII. Bonifác-hoz kísérte.

A pápa teljes bocsánatáról biztosította a legyőzötteket, azonban Pa-lestrinát lerontotta, nagy terjedelmű birtokaikat pedig felosztotta Landulfo Colonna, Pierre Gaetano és Massimo Orsini között és unokaöccsét Salmona hercegévé emelte.

VIII. Bonifác pápa a Colonnák leverése után diadalmenetben tért vissza Rómába, ahol a nép a legnagyobb lelkesedéssel fogadta.

A diadalmenet élén Pietro Gaetano salomai herceg lovagolt, aki elébe Paola Colonna, Fiamma kíséretében sietett.

A leányt a kiállott nagy izgalom után nem bántotta többé a malária.

A pápa ez alkalommal nem tartott háladó isteni tiszteletet és ugy látszott, hogy egyidőre szent a béke, Giacomo Colonna biboros azonban palotájába zárkózott és nem gondolt legalább ezuttal, nem gondolt a pápával, csak azt fájlalta, hogy kincstárának jövedelme megcsappant, mert Landulfó és a többiek azt magoknak tartották meg.

XV.

A Colonnák felett szerzett diadal után VIII. Bonifác pápa elérkezettnek látta az időt arra, hogy nagy terveit megvalósítsa.

Mindenek előtt a pápai birodalmat terjesztette ki Velence, Milano és Génua felé északon, dél felé pedig a nápolyi királyság határáig, miáltal hatalmi körébe vonta közép Olaszországot, északon és pedig Génuaiban a Doriákat, Milanoban viscontiakat segítette uralomra, míg Velencében a köztársasággal kötött szövetséget, délen az Anjou családból származott Károly királyt, kit Martellnek is neveztek, törekedett a magyar királyi trón elnyerésében támogatni III. András, az utolsó Arpád családbeli király ellenében.

Lehet képzelni, hogy a Colonnák birtokaiktól való megfosztatásukat nem tűrték könnyű szívvvel, de habár fogcsikorgatva is, meghajoltak a pápai hatalom előtt.

Stefano Colonna di ferro elismerte, hogy Landolfó Colonna volt az, aki őket legyőzte, mert bizony más mint Colonna, nem bírhatt velük, Colonna legyőzhette Colonnát, de más nem, ez okból megkísérelte, hogy a pápa vezérével összeköttetést szerezhesen.

Sikerült is ez.

Landolfó Colonna szívében, szívének csücskében égett a harag amiatt, hogy nem kaphatta meg az egész Colonna birtokot, hogy abban, ami az övék volt, most Gaetánóval és Orsinival kellett osztozkodnia, de haragját elnyomta.

Most, Stefano Colonna közeledésekor a nyers katoná egyszer-másszor kitört, legfőképpen Massimo Orsinira haragudott, aki családjának, a Colonnáknak régi ellensége volt, mivel azonban a pápai hatalmat teljes erejében és fényében megismerte, maga pedig érezte gyengeségét, nyíltan kitörni nem mert mert támogatásra sehonnan se számíthatott.

Stefano Colonna di ferro nem maradhatott sokáig ebben a légkörben, ami őt fojtogatta, úgy döntött sorsa felett, hogy Francia országba megy Fülöp királyhoz, aki mindenképp jól fogadott, aki VIII. Bonifácnak ellensége volt.

Szükségesnek tartotta azonban, hogy maga helyett a Colonnák élén olyan férfit hagyjon, aki karddal és karral érvényt szerezzen alkalmas időben a Colonnák törekvéseinek.

Landulfót meg kellett nyernie.

A két kasza mint korjelző, gyorsan tünt el az agg pápa felől. megérkezett a 78-ik esztendő vidám tavasza.

Róma népe örömmámorban uszott a Colonnák megaláztatása miatt, a büszke családot nem szerették, sőt inkább gyűlölték s ezért nem egy főrangú családbeli férfi vállalt szogalatot a pápa hadseregében.

Ilyen főrangú család volt a Malatesta-család is.

Severo Malatesta a Colonnák elleni harcokban egyike volt a legvitézesebb katonáknak és folyton Massimo Orsini oldalán harcolt.

A győző vezéreket Róma polgárai ünnepték, Gaetánó herceget azonban elhalmozták a nép oly igen gyakran szertefoszló kegyeivel.

Róma patriciusi köreiben sokat beszéltek az ifjú hercegről, ami a Severo Malatesta fiatal és szép feleségének figyelmét felkeltette. A szép szőke asszonya Castiglione családból származott, e család asszonyai nevezetesek voltak arról, hogy mint

leányok rendszeresen zárdába kívántak menni, hogy felvegyék a fátyolt és hogyha férjhez mentek, mert mindegyikőjük férjhez ment állandóan udvaroltattak magoknak és nem egy botrányos eset középpontjába kerültek.

Severo Malatestát hosszabb időre távol tartotta a harc, ami a szép szőke asszonyt arra tüzelte, hogy ne elegendjék meg a harctéri tudósításokkal, amik nem elégítették ki vágyait, hanem más vigasztalót keressen, aki unalmát elűzni segítene.

Marta Cattiglione azonban hasztalan járta be Róma utcáit komornája, Cencia kíséretében, nem talált egyént, aki az ő hős, deli és szellemes férjét csak pillanatra is feledtetni bírta velük.

— Ah Cencia! — mondotta komornájának, — micsodá pusztaság lett ebből a Rómából.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— — —	—
Májusi buza	— — —	10.95
Októberi buza	— — —	11.57
Áprilisi rozs (1913)	— — —	—
Októberi rozs	— — —	9.58
Májusi tengeri (1913)	— — —	7.73
Juliusi tengeri	— — —	7.94
Áprilisi zab (1913)	— — —	—
Októberi zab	— — —	8.58

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	821.75
Osztrák hitelrészvény	—	629.75
4%-os koronajár. dék	—	82.75
Osztr. magy. államv.	—	714.50
Jelzálogbank	—	429.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	511.25
Hazai bank	—	281.50
Magyar bank	—	557.50
Keresk. bank	—	3600.—
Rimamurányi	—	716.50
Salgótarjáni kőszén	—	757.50
M. Alt. Kőszénbánya	—	1087.—
Közuti vasut	—	650.—
Városi villamos	—	364.75
Adria	—	559.—
Atlantika	—	345.75

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

Építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakzerű kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a legújabb találmány szerint teljesen szárazra alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház.

Telefon 1118.

Zigomár III.

csak

a Vigadó Mozgóban

látható.

Szombaton

Z

Ezenkívül fellépte

Nelly Clauson

hires angol táncosnak, aki legutóbb a berlini Wintergartenben aratott nagy sikereket.

Előadás kezdete délután

3 órakor.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a jegyek előre is megválthatók.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT** **GY. és TARSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege
kereskedésében szereshetők be.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztíttatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Orosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész tüzlete Nagy-Váradi, «Sas-passage» átjáró.



Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenziómok feeskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidék,

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkeik, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkeik. Külön próbaterelem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendédmény.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Kossuth-utcán** lévő a

„NAGY PIPA“

vendéglőt átvettem és azt ujonnan átalakítom.

Naponta friss csapolású **kőbányai salon sör** (alá Pilseni!)

Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik. Előzékeny és figyelmes kiszolgálás. Pénteken mindig halesztély.

Szombaton állandóan nagy hurkaestély zenező mellett.

Szíves pártfogást kér

Popovics Sándor,
vendéglős.

RUFF TESTVÉREK

Épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezetők** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lánccs kútaink** nagy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavítások szak-szerűen és gyorsan eszközöltenek.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Gyárt:

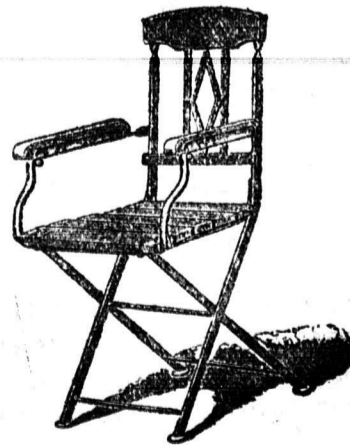
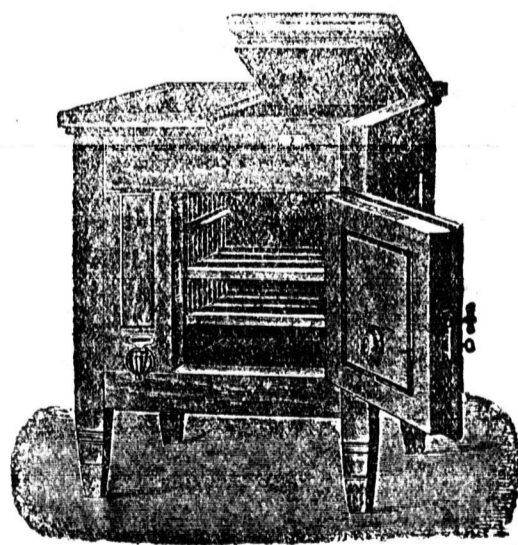
Szabadalmazott géppel gyártott karmantjus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.



JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK** és **FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek
vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Himzés, Csipke áruk
nagy mennyiségben érkeztek;
igen olcsó árakban lesz eladva.
Méterje 2 fillértől feljebb.
Nyári keztyű párja 36 fill.
1000 drb. férfiling finom 1 94 f.
Harisnya és zsebkendő mindenárban.
Rákóci-ut 14. volt Apolló mellett.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.
BUDAPEST, VIII. Losonczi-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye
újabb reklámakéiára ösztönöz, melynek nyomán
közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)

- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol powderpapír
- 1 csomag dr. Heider-léle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
- 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)

Összesen 19 drb 2 korona 50 filléért.
Szállítások naponta eszközölköznek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges bevétele ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútort asztalos
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútort, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

2196/1913 eln. sz.

Pályázati hirdetés.

A törvényhatósági bizottság 158/7203/1913 kgy. számú véghatározatával nyert megbízás folytán a felmentés következtében megüresedett II-od aljegyzői állásra valamint ennek betöltésével megüresedett más állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen évi 3100 kor. fizetés, 700 kor. lakbér és az államszegélyből 100 korona lakbérkiegészítéssel javadalmazott, nyugdíjigénnyel egybekötött II-od aljegyzői állást a törvény hatósági bizottság május havi rendes közgyűlése választás utján fogja betölteni, miért is felhívom pályázni óhajtokat, hogy pályázati kérvényeiket a törvényben előírt képesítést igazolva, szabályszerűen felszerelve, ugy ezen II-od aljegyzői, mint ennek betöltésével megüresedett más állásokra mélt. Hlatky Endre főispán urhoz mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve legkésőbb 1913. évi május hó 3-ikának délután 5 órájáig a polgármesteri irodában (Városház II. emelet 4.) annál is inkább adják be mert a később érkezett pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1913. április 17-én.

Rimler Károly

polgármester.



Meglepő ujdonság!
FACIMBALOM

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona.

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”
országos elismert elsőrendű hangszerárúházaiban
Budapest, József-körút 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — OVAS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

87186-1913.

Hirdetmény

a hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentések tárgyában.

Az 1913. évi május 15-ig tartozik az, aki:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenségnek nyilvánított;
3. a katonaszolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresetképtelenné nem tette s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye, ama község előljáróságánál (város adóhivatalánál), hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon:

a) polgári állását;

b) lakását;

c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;

d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számitandó, bejelenteni és

e) a reá, esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző 1912. évben állandó lakbelyen, esetleg más községekben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni.

Ezenkívül tartozik:

f) az a véd, illetve dijköteles, kinek hadmentességi díját a törvény 11. § a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ez adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t. cikk 20. §-a értelmében a kirovando hadmentességi díj három, egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október 1-je) között lefolyt, változás állott be, eme változást a dijköteles az 1883. évi IX. t. c. 4. §-nak 3. ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azoknak a dijköteleseknek, kik állandó lakóhelyükön kívül másutt adóval megróva nincsenek, megengedtetik, hogy a községi előljáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, vallomást ugyanott tollba mondassák, de ha tenni elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Kelt Nagyváradon, 1913. április hó 14.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Mezőy Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra

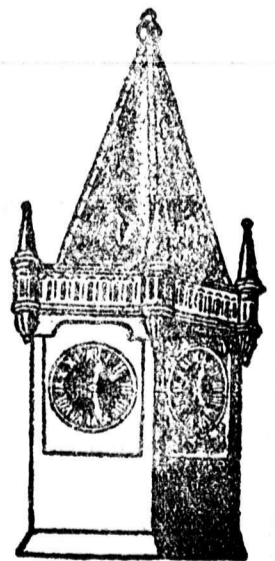
készítő telepe.

Olcsó árak, több

évi jótállás.

Villanyerő

berendezés.



Kívánatra árjegyzéket
bérmentve küld.

Nagyvárad Város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

lámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4. lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.